

مردان آب‌های آزاد در راه رکتی عظیم

آرزو نوروزچم

روزنامه‌نگار

سوت حرکت هشتاد و ششمین ناوگروه نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی، مهرماه ۱۴۰۱ به صدا درآمد؛ ناوگروهی که میان همجنس‌های خود به ناوگروه ۳۶۰ هم معروف است.

حالا از میان ۸۹ ناوگروه نیروی دریایی ارتش ایران که با هدف مقابله علیه تهدیدهای دریایی و حضور در آب‌های بین‌المللی و سواحل آسیا، آفریقا، اروپا و امریکا راهی آب‌های آزاد جهان شده‌اند، ۸۵ تایی آنها پهلو گرفته‌اند و هشتاد و ششمی نیز در آستانه ورود به سواحل ایران است.

تا همین ۱۲ سال پیش نیروی دریایی ارتش یک نیروی دریایی ساحلی بود و تجربه چندان در دریانوردی‌های بین‌المللی نداشت و از همین رو بسیاری از کارشناسان بر این گمان بودند ایران قادر به حضور معنا دار بین‌المللی در عرصه دریا نخواهد بود. اما شیوع پدیده دزدی‌های دریایی در خلیج عدن و تنگه باب‌المندب و به تبع آن به خطر افتادن کاروان‌های تجاری کشورمان، نیروی دریایی ارتش را بر آن داشت تا با حضور در این منطقه امنیت عبور و مرور خطوط مواصلاتی کشتیرانی ایران را تأمین کند. حوالی سال ۸۸، نیروی ارتش جمهوری اسلامی تصمیم گرفت برای مقابله با حملات دزدان دریایی و حفاظت از انواع کشتی‌های ایرانی در آب‌های بین‌المللی، ۸۹ ناوگروه را راهی دریا کند.

ناوهای ایران سدی برای دزدان دریایی خلیج عدن

نیروی دریایی در ابتدا مأموریت داشت با شناورهایش محدوده عملیاتی خود را تا مدار ۱۰ درجه شمالی افزایش دهد اما با آغاز پدیده دزدی دریایی در خلیج عدن و دریای سرخ، نیروی دریایی ارتش

از سال ۸۷ برنامه مقابله با دزدان دریایی را در دستور کار قرار داد و پس از آماده کردن مقدمات در زمانی کوتاه، اولین ناوگروه نداجا در تاریخ ۲۰ اردیبهشت ماه سال ۸۸ با دستور کار حفاظت از شناورهای ایرانی و خطوط مواصلاتی تجاری کشورمان در آب‌های آزاد، به منطقه خلیج عدن اعزام شد. حضور این ناوگروه‌ها به همراه تعدادی از تکاوران دریایی این نیرو، بارها به درگیری با این دزدان دریایی و نجات شناورهای ایرانی و خارجی انجامید. با گسترش دامنه تهدیدات اینجینی به دریاهای دیگر نظیر دریای سرخ، حوزه مأموریتی ناوگروه‌های ارتش نیز گسترش یافت و هم اکنون شناورهای نداجا لااقل یک بار به عمده مناطق مهم دریایی در کره زمین سفر کرده‌اند. از آنجا که منطقه خلیج عدن و دریای سرخ برای کشتی‌های نفتکش و تجاری ایران یکی از مهم‌ترین خطوط مواصلاتی و بندری به شمار می‌رود که چندسالی است از سوی دزدان دریایی با تهدید مواجه شده از این رو، نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با این موضوع وارد فاز عملیاتی شد.

در حال حاضر حدود ۳۰ کشور، در منطقه پرخطر خلیج عدن به حراست و حفاظت دریایی مشغول هستند و شناورهای نداجا با وجود این توانستند حدود ۵ هزار کشتی تجاری را اسکورت کنند. این عملکرد نیروی دریایی ارتش تعجب و حتی تحسین کشورهای قدرتمند دریایی را نیز در پی داشت زیرا حضور شناورها و تجهیزات ایرانی در آب‌های دور دست با وجود تحریم‌های سنگین در حوزه نظامی، نشان از توانمندی و قدرت دریایی

ارتش جمهوری اسلامی ایران دارد. ناوگان دریایی اکثر کشورهای خارجی در خلیج عدن تحت فرماندهی واحد ارتش امریکا به فعالیت می‌پردازند و تنها برخی کشورهای معدود مانند ایران، روسیه و چین به صورت مستقل عمل می‌کنند.

بسج ۸۹ ناو نیروی دریایی ارتش برای آب‌های بین‌المللی

در همین راستا، نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران با اعزام ۸۹ ناوگروه به آب‌های بین‌المللی تلاش کرد حدود ۵ هزار نفتکش و کشتی باری ایران را در برابر حملات دزدان دریایی حفاظت کند که قطعاً این حرکت نه تنها برای اقتصاد و امنیت ایران بلکه برای اقتصاد و امنیت دریانوردی سایر کشورهایی که در آب‌های آزاد هستند، تأثیر بسزایی داشته است.

ایران از طریق دریای عمان به ۲۰ درصد اقیانوس‌های دنیا مشرف است و می‌تواند از این طریق ارتباط گسترده‌ای با دیگر کشورها برقرار کند که این مستلزم این است که توسعه توان دریایی و بنادر مورد توجه قرار گیرد. تا پیش از انقلاب اسلامی نیروی دریایی ارتش صرفاً یک نیروی دریایی ساحلی بود و تجربه حضور در آب‌های آزاد و بین‌المللی و همچنین دریانوردی‌های طولانی را نداشت.

پس از انقلاب و حتی در دوران دفاع مقدس، نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران، تجربیات گرانبهایی را در حفاظت از کاروان‌های تجاری و پایانه‌های نفتی کشورمان به دست آورد به طوری که اجازه نداد حتی برای یک روز شریان اقتصادی کشور در سطح دریاها، قطع شود.

از این رو، استقرار نیروی دریایی ایران در دو منطقه خلیج فارس - دریای عمان و دریای خزر حائز اهمیت است که از طریق سه حوزه «پایگاه دریایی بندرعباس»، «پایگاه دریایی بوشهر» و «پایگاه دریایی خرمشهر» در حوزه خلیج فارس بر حفاظت آب‌های ایران تأکید دارد.

